

vester: quia rex ex sua conditione debet esse communicabilis, affabilis, ac tractabilis; & inde Propheta potius dixit Regem, quam Deum, quia erga Deiparam Divina Majestas non est inaccessibleis, sed maxime praelens, communicabilis, ac affabilis: & ideo in Canticis cum introducat Virgo loquens cum Deo semper dicitur Rex; & non Deus c. 1. num. 3. *introduxit me Rex in cellaria sua*: Et ibid. num. 11. & c. 3. num. 9. c. 7. num. 5. Tamen in rem nostram expendo illud: *Oculi ejus cernunt terram de longe*: quamvis resideat in ipso caelo En pyroo, à longe distantes in terra non despiciunt, sed nos respicit ut teatur ac vobis patrocinetur. Ad quod tendit D. Amatus homil. 8. de Laudibus Mariæ: *Assat ergo Beatissima Maria singulari merito vultu conditoris, prece potentissima, semper interpellans pro nobis... Sancta animalia Ezechelii; licet ante, & retro, intus, & foris, atque in circuitu plena sunt oculis, labores hominum, & dolores, extremaque pericula, incertos exitus vitæ, & mala quacunque humani generis non aequæ, ut Dei Genitrix*

Cant. 1.

Maria Virgo ex caelo empyreo maxime nos fovet ac patrocinatur.

D. Amad.

valent examinare, examinando caelesti auxilio diluere, & propulsare. Quo enim sublimius immensi cor Regis aspicit, eo profundius divina gratia pietatis afflictorum misereri, & miseris succurrere novit. Expende illa verba: *Quo enim sublimius immensi cor Regis aspicit.*

Ait Regius Vates, Psal. 44. num. 10. *Astitit. Regina à dextris tuis in vestitu deaurato*: Psal. 44. semper Regina caeli astat, cur non sedet? nam Beati in caelesti curia sede, sic dicitur de senioribus. *Et super thronos viginti quatuor seniores sedentes*: Apocalyp. 4. num. 4. At ipsa semper stat, ut pro nobis loquatur ac intercedat. D. Augustin. lib. *Cur Deus homo?* citatus ab Authore Multiloquiorum verb. *advocatus*, ait: *Et quoddam singulare refugium post Deum, quod in illo regno habemus. Regnam fororem nostram, ac Dei genitricem Virg. Mariam, qua non cessat pro hominibus apud Deum intervenire... Hoc quod alij sancti minime audent, hæc quadam congruenti auctoritate à filio postulans obtinet.*

Deipara non cessat pro nobis intercedere.

D. August.

CAPUT XI.

I. T factum est cum esset in quodam loco orans, ut cessavit, dixit unus ex discipulis ejus ad eum: Domine, doce nos orare, sicut docuit & Joannes discipulos suos. 2. Et ait illis: Cum oratis dicite: Pater sanctificetur nomen tuum, adveniat regnum tuum: 3. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. 4. & dimitte nobis peccata nostra quidem, & ipsi dimitimus omni debenti nobis: & ne nos inducas in tentationem. 5. & ait ad illos: Quis vestrum habebit amicum, & ibit ad illum media nocte, & dicet illi: Amice commoda mihi tres panes. 6. quoniam amicus meus venit de via ad me, & non habeo quod ponam ante illum: 7. & ille deintus respondens, dicat: noli mihi molestus esse, jam ostium clausum est, & pueri mei mecum sunt in cubili, non possum surgere & dare tibi. 8. si ille perseveraverit pulsans: dico vobis, etsi non dabit illi surgens eò, quod amicus ejus sit, propter improbitatem tamen ejus surget, & dabit illi quotquot habet necessarios: 9. ego dico vobis: Petite & dabitur vobis, querite, & invenietis: pulsate, & aperietur vobis: 10. omnis enim qui petit, accipit: & qui querit, invenit & pulsanti aperietur, 11. Quis autem ex vobis patrem petit panem, nunquid lapidem dabit illi? aut piscem, nunquid pro pisce serpentem dabit illi? 12. aut si petierit ovum, nunquid illi scorpionem? 13. si ergo vos cum sitis mali, nostris bona data dare filiis vestris: quanto magis Pater vester caelestis de caelo dabit spiritum bonum petentibus se? 14. & erat ejiciens daemonium, & illud erat mutum: & cum eiecisset daemonium, locus est mutus: & admiratae sunt turbe. 15. Quidam autem ex eis dixerunt: in Beelzebub principe daemoniorum eiecit daemonia: 16. & alij tentantes signum de caelo quaerebant ab eo. 17. Ipse autem ut vidit cogitationes eorum: dixit eis: Omne regnum in se ipsum desolabitur, & domus, supra domum cadet: 18. si autem & satanas in seipsum divisus est, quomodo stabit regnum ejus? quia dicitis in Beelzebub me eicere daemonia: 19. si autem ego in Beelzebub eicio daemonia: filij vestri in quo eiciunt, ideo ipsi iudices vestri erunt. 20. Porro si in Digito Dei eicio daemonia: profecto pervenit in vos regnum Dei. 21. Cum fortis armatus custodit atrium suum, in pace sunt ea quæ possidet: 22. si autem fortior eo superveniens vicerit eum universa arma ejus auferet in quibus confidebat, & spolia ejus distribuet. 23. Qui non est mecum contra me est: & qui non colligit mecum dispergit. 24. Cum immundus spiritus exierit de homine, perambulat per loca inaquosa, quaerens requiem: & non inveniens dicit: Revertar in domum meam unde exivi:

25. & cum venerit invenit eam scopis mundatam, & ornatam; 26. tunc vadit, & assumit septem alios spiritus secum nequiores se: & ingressi habitant ibi: & sunt novissima hominis illius pejora prioribus. 27. Factum est autem, cum hæc diceret extollens vocem, quædam mulier de turba dixit illi: Beatus venter, qui te portavit, & ubera, quæ luxisti. 28. At ille dixit: Quinimo Beati qui audiunt verbum Dei, & custodiunt illud. 29. Turbis autem concurrentibus cepit dicere: Generatio hæc, generatio nequam est: signum querit, & signum non dabitur ei, nisi signum Ionæ Prophetæ. 30. nam sicut fuit Jonas signum Ninivitis, ita erit, & filius hominis generationi isti. 31. Regina Austri surget in judicio cum viris generationis hujus, & condemnabit illos: quia venit à finibus terræ audire sapientiam Salomonis: & ecce plusquam Salomon hic. 32. Viri Ninivitarum surgent in judicio cum generatione hac, & condemnabunt illam quia poenitentiam egerunt ad prædicationem Jonæ, & ecce plusquam Jonas hic. 33. Nemo lucernam accendit, & in abscondito ponit, neque sub modio: sed supra candelabrum, ut qui ingrediuntur lumen videant: 34. lucerna corporis tui est oculus tuus: si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit: si autem fuerit nequam, etiam corpus tuum tenebrosum erit. 35. Vide ergo ne lumen quod in te est, tenebræ sint. 36. Si ergo corpus tuum totum lucidum fuerit non habens aliquam partem tenebrarum erit lucidum totum; & sicut lucerna fulgoris illuminabit te: 37. & cum loqueretur rogavit illum quidam Phariseus, ut pranderet apud se: & ingressus recubuit, 38. Phariseus autem cepit intra se reputans dicere, quare non baptizatus esset ante prandium: 39. & ait Dominus ad illum, nunc vos Pharisei, quod de foris est calicis, & catini mundatis: quod autem intus est vestrum plenum est rapina, & iniquitate. 40. Stulti nonne, qui fecit quod de foris est etiam id quod deintus est, fecit? 41. Verumtamen quod superest, date eleemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis: 42. Sed vae vobis Phariseis, quia decimatis mentham, & rutam, & omne olus: & præteritis iudicium, & charitatem Dei, hæc autem oportuit facere, & illa non omittite. 43. Vae vobis Phariseis, quia diligitis primas cathedras in synagogis, & salutationes in foro. 44. Vae vobis, quia estis ut monumenta, quæ non apparent & homines ambulantes supra nesciunt. 45. Respondens autem quidam ex legisperitis, ait illi: Magister, hæc dicens etiam contumeliam nobis facis. 46. At ille ait: & vobis legisperitis: vae, quia oneratis homines oneribus, quæ portare non possunt, & ipsi uno digito vestro non tangitis sarcinas. 47. Vae vobis, qui edificatis monumenta Prophetarum, patres autem vestri occiderunt illos. 48. Profecto testificamini quod consentitis operibus patrum vestrorum: quoniam ipsi quidem eos occiderunt, vos autem edificatis eorum sepulchra: 49. Propterea & sapientia Dei dixit: Mittam ad illos Prophetas, & Apostolos, & ex illis occident, & persequentur: 50. Ut inquiratur sanguis omnium Prophetarum, qui effusus est à constitutione mundi à generatione ista. 51. A sanguine Abel, usque ad sanguinem Zachariæ, qui perit inter altare & ædem: ita dico vobis requiretur ab hac generatione. 52. Vae vobis legisperitis, quia tulistis clavem scientiæ, ipsi non introistis, & eos, & qui introibant prohibuistis. 53. cum autem hæc ad illos diceret, ceperunt Pharisei, & legisperiti graviter insistere, & os ejus opprimere de multis. 54. insidiantes ei, & quaerentes aliquid capere de ore ejus, ut accusarent eum.

ARGUMENTUM cum Remissionibus.

Primò, à Vers. 1. Docet orationem Dominicam, ac modum orandi; quod jam explicavi tomo 2. in Evangelia cap. 15.
 Secundò, Vers. 5. Introducitur petens panes ab amico mediâ nocte, pulsans ostium, de quo vide quæ dixi domo 4. Cap. 10.
 Tertio, Vers. 14. Ejicit daemonium mutum, Sylveira in Evang. Tom. VI.

tum, probatque se id facere non in Belzebub, ut calumniabantur Scribæ, sed in digito Dei. Quod expendi. tom. 3. c. 22. & hic aliqua dicam.

Quarto, Vers. 27. Mulier à turba acclamavit ei: *Beatus venter, qui te portavit*: Ait ille: *quinimo, Beati qui audiunt verbum Dei*: de quo egi. tom. c. 23. & hic etiam aliqua dicam.

Quinto, Vers. 29. Judæis signum perentibus dat signum Ionæ, additque à Regina Saba, & Ninivitis

Ninivitis condemnandos in die iudicij; de quo dicitur tom. 3. c. 24. & supra Matth. 12.

Sexto Vers. 33. Docet quod lucerna accensa non ponitur sub modio, nec abscondito, sed super candelabrum, ut luceat omnibus: Quod hic profundè est expendendum.

Septimo Vers. 38. Ac deinceps. Invitatis à Pharisæo notatur, quod illos ad mensam accederet, acriter vitia Pharisæorum reprehendit, multipliciter super ea se ingeminat; quæ expensa sunt supra Matthæum 23. Et præmisit Dominus eleemosynam esse dandam; de quo hic aliqua dicam.

erant cæci, quia vias suas iniquitatum, voluptatum ac libidinum secuti sunt, quæ maxime excæcant homines; ne videant iusta, sancta, & recta, quæ ad salutem expediunt. Noster D. Cyrill. Alex. ibi sic ait: Omnes vias suas secuti sunt, sua voluntati totas habenas laxarunt, & fecerunt pro animi sui libidine... Voluptatum enim amantiores erant, quam Dei. Senes, & majores Israël tenebant vias suas; sed ut pote cæci, ac errati à vera iustitia, tanquam cæci voluptatibus suis, terebant vias ut præcipitarentur in æternam damnationem.

Secundò: Erat Jesus ejiciens demonium: tanquam moram, & conatum interponens, ut eiceret dæmonium: nam hoc dæmonium à multo tempore erat inveteratum in homine in eoque jam radices suas emiserat. Vidit Nabuch. statuam Magnam, & altam, quæ ex omni metallorum genere comprobatur; tunc lapis unus de monte, sine manibus exiens, percussit statuam in pedibus ejus ferreis, & siccilibus, & comminuit eos, tunc contrita sunt pariter testa, & argentum, &c. Dan. 2. n. 34. In alio somnio ipsi Nabuch. representatur arbor magna, & fortis cujus proceritas caelos tangebatur, & rami ejus per totam terram diffundebantur: Et ecce vigil, & sanctus de caelo descendit: Clamavit fortiter, & ait: Succidite arborem, & præcidite ramos ejus: Excute folia ejus: Dan. 4. n. 10.

Ex his magna quæstio mihi exoritur, cur ut statua corruat, sufficit levis jactus unius lapidis, ut verò arbor præcindatur, ac cadat, tot, & tanta requirantur: Ut sanctus vigil: seu ut legunt Septuaginta, Angelus sanctus, clamavit fortiter, seu ut alij legunt clamavit valdè, ac robustè: Quid magis habet arbor, quam statua, ut plura, validiora, ad illius, quam hujus destructionem exigantur? statua superficialiter tantum inhaerebat terræ; ac arbor magnas, & altas radices, ac maxime dilatatas jecerat in terra, ut ipsemet Angelus dixit, Veruntamen germen radicum ejus in terra sinite: Ibid. num. 12. Si peccata sint superficialiter tanquam nova, & non emittant radices, corde facile exsufflantur, ac expelluntur: at verò si senescunt, & radices mittunt; valdè difficile negotium, ut foras mittantur, ita ut requiratur quod unus Angelus de caelo descendat, & fortiter, & valdè manum adhibeat, ut amputetur, & expellatur. Rectè ait D. Bernardus serm. 3. in die Apostolorum Petri & Pauli. Nec tamen si quis peccator est, desperemus de eo, tantum ut resurgere velit cito. Quanto enim diutius permanebit, tanto evadet difficilior. Vide supra. Matth. 9. quæst. 8. num. 40. 41. & in omnibus alijs libris verb. Peccatum.

QUÆSTIO II.

Quare multi de turba tam male sentiunt de Christo, cum saepe ipsum maxime laudaverint?

Valde mirum, quod turba tam impudicè de Christo loquantur, ut scribit Evang. nr 15. Quidam ex ipsis dixerunt: In Beelzebub principe dæmoniorum eiecit dæmonia: Alij ventantes signum

Luc. 7. signum de caelo quærebant ab eo. Et quomodo nunc turba tam malignè, ac perversè de Christo loquantur, cum saepe mirabiliter ipsum laudaverint, ac ejus præconia cecinerint, ut supra cap. 7. num. 16. Propheta magnus surrexit in nobis, quia Deus visitavit plebem suam. Marc. 7. num. 37. Bene omnia fecit, & surdos fecit audire & muros loqui: ita ut etiam alibi voluerunt eum rapere, & facere regem; Ioan. 6. num. 15. Unde ergo modo tanta diversitas.

5. Respondeo, quòd modò aderat turba, & simul cum eis Pharisæi, ut exprimit D. Matthæus 9. n. 34. Mirata sunt turba, Pharisæi autem dicebant: In principe dæmoniorum eiecit dæmonia. Quando turba aderat per se solum videns Christi mirabilia ipsum mirificè laudabat, tamen modò cum esset simul cum Pharisæis, & esto quidem de turba mirificè extollant, tamen multi de ipsa turba, fortè major pars illorum cum Pharisæis blasphemabat: Quidam ex ipsis dixerunt: in Beelzebub principe dæmoniorum eiecit dæmonia. Sunt enim homines, qui nullam habent persistentiam, sed modo huc, & illuc fluctantur, ut isti cum bonis, ac discipulis dicebant bene; prout verò sunt cum Pharisæis, ex ore venenum evomunt; quod est valde execrabile, & pestiferum hominum genus.

6. Varia sunt genera animantium tam de R. p. r. libus, quam de volatilibus, quæ Deus prohibet, ne de illis populus suus comedat, ne ei in sacrificium offerantur, ut patet ex Levitico 11. num. 17. & inter cætera numerat Deus Bubonem, & Mergulum & Ibim. Quare tam exactè, & aperte removet Deus à suo populo, ac sacrificio Mergulum; cum alias sit avis, suis pennis, ac aspectu valde jucunda; Hæc avis hoc habet peculiare, quod versatur in terris, & simul degit in mari, ut notant Lyran. Abulen. & alij, & simul pascitur in terris, & comedit de mari, & ideo mergulus nominatur, & à mergendo non accepit, quod se in aquas ad pisciculos capiendos impingat; & qui nullam habet persistentiam, sed modo versatur in terra, modo in mari, & modo de terra, modò de mari cibum capit, & qui ita inconstans, & varius est, ut sui nullam habeat firmitatem, sed facile cuiilibet loco, in quo est, se accommodat, illiusque conditiones induit, valdè abominabilis Deo, & inde à suo populo, ac sacrificio excluditur, ac te icitur.

7. Rectè ponderat Rabbi Salomon ad citatum locum Levit. quòd omnia ferè animalia referuntur in sacro Textu; Leones, Ursi, Pardi, Tigres, Boves, ex avibus aquila, gryphus, accipiter & etiam ex immandis, vultur, milvus, noctua & tamen Chamæleon nunquam nominatur, nec referatur in tota Scriptura; hoc animal, ut tradit Plinius lib. 28. c. 3. ad colores quod videt conversione facillima variatur: Altro Divino iudicio, qui nullum habet proprium colorem sed facile ad eos quos videt se accommodat ac in se suscipit, meriti excluditur, nec nominatur, nec referatur, nec scribitur eum alijs, sed extra omnium numerum maneat.

8. De Achab, scribitur 3. Reg. 21. n. 25. Non fuit alter talis sicut Achab qui venundatus est, ut faceret malum in conspectu Domini; concitavit enim eum Jezabel uxor sua, & abominabilis factus est. P. I. Reges fuerunt in Israël idololatricæ tyrannidi, ac omnibus pravis moribus Sylvæira in Evang. Tom. VI.

dediti, ut Roboam, Jeroboam, Ioas, Sedec. Cum ergo de uno Achab dicitur quod non fuit in toto Israele, Alter talis sicut Achab? Tam pravus, ac iniquus, ipse, qui totus deditus virtutibus ac immerisus est, faceret malum, in quo tentabatur, & ejus iniquitas declaratur: venundatus est, ut faceret malum, concitavit enim eum uxor ejus. Achab postulat vineam à Naboth, qui eam ei denegavit, ut pote hæc editam paternam, quo Aaddito Achab, quamvis magnâ tristitiâ conceptâ quievit, & præ merore projecit se in lectulo; tamen voce, ac persuasione Jezabel, vineam vi, & dolo rapuit; qui tam varius, & inconstans est veluti arundo, ut cum Naboth negante dimitat vineam; & cum Jezabel surripente rapiat; pessimus & abominabilis factus est super omnes; & non fuit alter talis sicut Achab, qui venundatus est, ut faceret malum: Theodoret. ibi, q. 60. ait: Levis erat infelix Achab, & facile huc, & illuc transferabatur. Quo factum est, ut scelerata muliercula eum in invidiam barbarum iniecit: Habet hoc levis homo, qui facile huc, & illuc trahitur, ut iniquitatis profundum demergatur.

QUÆSTIO III.

Quare diabolus exiens ab homine ambulabat per loca arida, & inaquosa, & regreditur in domum suam priorem, assumens septem alios spiritus nequiores se?

9. DE materia hujus quæstionis multa dixi citato tom. 3. c. 21. q. 17. 22. 23. Nunc verò adde: Ambulabat diabolus per loca inaquosa, & arida in quibus non inveniebatur requiem. Quam sunt loca ista ipsi diabolo inaquosa, & arida in quibus nulla est ei requies, sed summus cruciatus, summaque vexatio? Est anima iustorum timendum Deum, & per dilectionem ei adherentium, in quibus diabolus non potest habere alium, nec subsistendum, quid gustare. Noster D. Cyrill. Alexand. ad cap. 2. Osee, ai. Ut hominibus locus aquis carens non est habitabilis, ita & immundis spiritibus mala, & molesta, velut in via, & in aquosa terra, non injuria intelligitur Dei amans. Amanti Deum nulla inimici tela nocent, sed in ipsum retorquentur; Cantic. 8. n. 10. ait Ecclesia sancta; Ubra mea sicut turris; Guillemus Abulensis apud Delrium, Ubra mea non tantum sunt ubera, sed etiam turris; nutriunt, ut grandescunt, qui veniunt à facie inimici.

10. Diabolus eiectus ab homine ambulans per loca inaquosa absque requie inventa, dixit revertar in domum meam unde exiis; & cum venerit invenit eam scopis mundatam, & ornata: hoc est valdè sibi pericundum, & placeus; quam est hæc domus tam grata, & placibilis diabolo est, nempe anima, à qua per penitentiam exierat, dum novis tentationibus oppugnat, & succumbere facit; pejor est homini relapsus in peccatum, quam primus casus D. Greg. 3. p. Pastoralis admonit. 31. sic inquit, Admonendi sunt, qui admissa plangunt, nec tamen deserunt, ut considerare solliciti sciant, M m 3 quia

1. Text. Matth. 12. Homo excatur à suis appetitibus. Sedaluis.

2. Isai. 56. Septuag. Qui à suis appetitibus pucitur, cæcus ad justitiam.

D. Cyr. Alex.

Daniel. 2.

Daniel. 4.

Septuaginta Alia lectio.

Peccatum inveteratum difficile me expellitur.

4. Diffultas quæstionis.

Levis homo facile huc, & illuc trahitur.

Theodoret.

Athareus Des inexpressabilis à diabolo. D. Cyr. Alex.

Cantic. 8. Guillemus.

D. Greg.